

Landelijke Staforganisatie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

T

Datum

13 november 2024

memo

Advies Eerste Aanvullingswet nieuw Wetboek van
Strafvordering

Paragraaf 9.2

Het toezicht op de naleving van voorwaarden

De raad voor de kinderbescherming (verder: RvdK) heeft in de wet vastgelegde taken. Een aantal daarvan komen hieronder aan bod:

De RvdK voert tijdens de tenuitvoerlegging van sancties door jongeren casusregie. In artikel 7.7.7 (het huidige 6:1:25) komt de regiefunctie die de raad voor de kinderbescherming heeft bij de strafrechtstoepassing van jeugdigen tot uitdrukking. De casusregie kent een aantal onderdelen:

- Regievoering
- ZSM
- Adolescentenstrafrecht
- Nazorg
- Deelname justitiële overleggen
- Toezichthoudende taak

Door de inwerkingtreding van het adolescentenstrafrecht in 2014 is het mogelijk om een keuze te maken tussen het jeugdstrafrecht en volwassenenstrafrecht voor personen in de leeftijd van 16 tot 23 jaar. Die keuze is afhankelijk van de persoon van de verdachte (de leeftijd en het ontwikkelingsniveau), de ernst van het strafbare feit en de omstandigheden van het strafbare feit. Door de komst van het adolescentenstrafrecht hebben betrokken ketenpartners voor jongeren met een pleegleeftijd van 16-23 jaar nieuwe taken toebedeeld gekregen. Casusregisseurs volgen alle jongeren en jongvolwassenen die volgens het jeugdstrafrecht vervolgd en veroordeeld worden, ook als zij de leeftijd van 18 jaar zijn gepasseerd.

Nazorg houdt in dat een jeugdige tijdens en aansluitend op zijn/haar verblijf in een justitiële jeugdinrichting begeleiding krijgt op alle voor hem/haar relevante leefgebieden, totdat er op die leefgebieden een gewenste stabiele situatie is ontstaan en er sprake is van een justitieel kader. Het betreft minderjarigen (tussen 12 en 18 jaar ten tijde van het plegen van het delict) en jongvolwassenen (tussen 18 en 23 jaar ten tijde van het plegen van het delict) op wie het jeugdstrafrecht is toegepast en die in dat kader in een JJI verblijven of hebben verbleven.

Sinds de invoering van de wet op de jeugdzorg in 2004 heeft de RvdK een wettelijke **Landelijke Staforganisatie** opdracht tot uitvoering van de toezichthoudende taak ten aanzien van reclasseringswerkzaamheden. De RvdK is belast met het toezicht op de werkzaamheden van de jeugdreclassering bij de toepassing van het strafrecht tegen minderjarigen. Primair voeren de gecertificeerde instellingen (GI's) Toezicht & Begeleiding uit ten aanzien van minderjarigen. Gecertificeerde instellingen zijn organisaties die conform de Jeugdwet, jeugdreclassering uitvoeren. Het lijkt de RvdK wenselijk om dit in de toelichting een keer uit te leggen om vervolgens overal (jeugd)reclassering als terminologie te hanteren. Begeleiding door de jeugdreclassering werd vroeger de maatregel Hulp en Steun genoemd.

Datum
30 mei 2021

In de huidige situatie is een gecertificeerde instelling juridisch geen reclasseringsinstelling in de zin van het Wetboek van Strafrecht/Strafvordering. In het wetsvoorstel wordt op grond van artikel 7.7.5, onderdeel a) onder een reclasseringsinstelling mede een gecertificeerde instelling verstaan. De RvdK vindt het wenselijk om deze toelichting ook in paragraaf 9.2 op te nemen.

In artikel 77aa, lid 3 van het Wetboek van Strafrecht is bepaald dat als de betrokkene de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt op het moment dat de sanctie wordt opgelegd, het toezicht op de naleving van de voorwaarden en de begeleiding van de veroordeelde daarbij kan worden opgedragen aan een reclasseringsinstelling voor volwassenen. Dit gaat alleen om de gevallen dat er een sanctie uit het jeugdstrafrecht wordt opgelegd. Bij toepassing van jeugdstrafrecht bij de doelgroep van 18 tot 23 jaar die in aanmerking komt voor adolescentenstrafrecht wordt Toezicht & Begeleiding veelal ten uitvoer gelegd door de volwassenreclassering.

Met de invoering van het adolescentenstrafrecht in 2014 is de toezichthoudende taak en daarmee de aanwijzingsbevoegdheid uitgebreid naar het werk van de volwassenreclassering. De RvdK vindt het moeilijk voorstelbaar dat een andere instelling of persoon dan de (jeugd)reclassering beter geëquipeerd is om toezicht te houden op de bijzondere voorwaarden van een jeugdige justitiabele. Deze situatie komt nu in de praktijk niet voor.

De RvdK heeft de wettelijke taak om onderzoek te doen en te adviseren in zaken in het jeugdstrafrecht. De jeugdreclassering heeft die taak niet, maar kan bijvoorbeeld ter zitting wel verslag uitbrengen over het verloop van de uitvoering van de jeugdreclassering. In paragraaf 9.2.1 wordt ten onrechte dus gesproken over een adviserende taak van de jeugdreclassering, dit ligt anders bij de 3RO.

Paragraaf 9.3

Eerdere adviezen die raken aan de bijzondere voorwaarden en het toezicht

In het wetstraject is op enig moment gevraagd of de betrokken ketenpartners zich zouden kunnen vinden in het uitgangspunt dat de rechter of de officier van justitie zich in beginsel enkel uit zou spreken over welke bijzondere voorwaarden worden gesteld en niet over (de opdracht tot) het toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden. De minister (het CJIB) zou dan vervolgens ambtshalve kunnen bepalen of toezicht op de naleving van de bijzondere voorwaarden en begeleiding nodig is en, zo ja, aan wie de opdracht tot toezicht zou moeten worden verstrekt (op basis van beleidsregels).

De RvdK heeft aangegeven zich hierin niet te kunnen vinden. Voor jeugdigen zou dit een zeer onwenselijke situatie opleveren. Het opleggen van een jeugdtoezicht door een gecertificeerde instelling (JR) is met name een pedagogische interventie, waarbij

de nadruk niet ligt op alleen de bijzondere voorwaarden, maar op een begeleidingskader. In dat begeleidingskader is veel meer aandacht voor de aanwezigheid van pedagogische begeleiding van de toegevoegde jeugdreclasserder, dan alleen de bijzondere voorwaarden kunnen bieden. Een jeugdtoezicht heeft niet alleen een strafrechtelijke grondslag, maar kent ook een grondslag vanuit de Jeugdwet, waarbij juist het pedagogische perspectief van een toezicht een sterke rol heeft in het langdurig begeleiden van een jeugdige. Een kinderrechter kan deze inschatting maken, samen met het OM, de RvdK, de JR en eventueel het NIFP.

Landelijke Staforganisatie

Datum
30 mei 2021

In de praktijk gebeurt het ook dat er niet een uitgebreide set aan bijzondere voorwaarden wordt opgelegd, maar juist het belang van de langdurige begeleiding binnen het toezicht als grootste waarde wordt gezien. Ook zijn er verschillende soorten gecertificeerde instellingen die met de uitvoering van jeugdreclassering belast kunnen worden. Zo heeft bijvoorbeeld de William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering bijzondere expertise in het begeleiden van jeugdigen met een beperking. Daarnaast kan binnen het jeugdstrafrecht en het adolescentenstrafrecht de vraag aan de orde zijn of de jeugdreclassering dan wel de volwassenreclassering de aangewezen instantie zou zijn voor de uitvoering van het toezicht. Al deze beslissingen kunnen niet alleen aan het CJIB overgelaten worden. Dat wordt een beslissing die enkel gebaseerd is op de opgelegde voorwaarden. De gehele pedagogische context en de omstandigheden van de jeugdige worden zo niet meegewogen, hetgeen een kinderrechter wel doet. Deze situatie is niet in het belang van de jeugdige en de maatschappij.

In paragraaf 9.3 volgt dat er op dit punt geen inhoudelijke wijzigingen zijn doorgevoerd en dat aan de oproep voor een ander wettelijk uitgangspunt bij het vormgeven van het toezicht geen gevolg is gegeven. De RvdK is blij dat er gehoor is gegeven aan de bezwaren van de verschillende ketenpartners.